

Arbocatalogus biedt
precisie op ieder niveau

Draagvlak voor de arbocatalogus

Maatwerk op branche- en bedrijfsniveau

Sociale partners maken samen arbocatalogi. Wat willen branches en bedrijven met de arbocatalogus? En wat betekent maatwerk voor hen? Het project Basismodel Arbocatalogi van werkgeverskoepels AWWN en MKB-Nederland biedt branches en bedrijven die snel aan de slag willen, instrumenten om efficiënt een eigen arbocatalogus te bouwen.

Ingrid Larmoyeur en Joyce Schaeffer

Werkgevers en werknemers hebben sinds 1 januari 2007 te maken met een belangrijke wijziging van de Arbowet: de introductie van de arbocatalogus. Met de nieuwe Arbowet beperkt de overheid zich tot het vaststellen van doelen. De sociale partners zijn verantwoordelijk voor de invulling van deze doelvoorschriften. Dat kan via maatwerk in een arbocatalogus.

Tot 2009 stelt de Stichting van de Arbeid 10 miljoen euro beschikbaar voor de ontwikkeling van 200 branchecatalogi: 50.000 euro per branche als de catalogus minstens twee arborisico's beschrijft en de Arbeidsinspectie deze heeft getoetst en goedgekeurd. Het lijkt er echter op dat er in 2008 maar een beperkt aantal trajecten op sectorniveau tot stand kan komen. Daarmee zou de ontwikkeling van de zo gewenste catalogi een ongewenste vertraging kunnen oplopen. Dat is

jammer, want werkgevers zien met de ontwikkeling van de arbocatalogi wel degelijk een kans.

Zien branches voordelen in de catalogi? Werkgeverskoepels AWWN en MKB-Nederland vroegen het hun achterban. Werkgevers zien arbocatalogi als middel om arbeidsomstandigheden onder de aandacht te brengen. De catalogus past in de trend dat werkgevers en werknemers meer vrijheid krijgen en zelf meer initiatief kunnen nemen. Goed arbo- en preventiebeleid wordt bijvoorbeeld belangrijker nu werkgevers bij ziekte tot twee jaar loon moet doorbetalen. Maar ook bij een krappe arbeidsmarkt is een arbovriendelijk imago een pré. In een arbocatalogus kun je dat zichtbaar maken.

Arbovriendelijk imago is een pré

Mooi instrument

Daarnaast is de catalogus voor een branche of bedrijf een mooi instrument om de als knellend en te algemeen ervaren beleidsregels beter te vertalen naar de eigen bedrijfspraktijk. Een catalogus geeft duidelijkheid over gekozen oplossingen en kostenbesparing door gezamenlijk optreden. De catalogus helpt ook om goede voorbeelden in de branche te delen. En: in een branche met een arbocatalogus inspecteert de Arbeidsinspectie milder en dienen de daarin opgenomen branchespecifieke oplossingen bij inspectie als referentiekader.

ArboCatalogus

De arbocatalogus is geen wettelijke verplichting, het wordt wel gezien als een oplossingenboek voor arbo-zaken. Arbo-Magazine besteedt dit jaar in elk nummer uitgebreid aandacht aan de arbocatalogus

Aarzeling om een catalogus te maken is er her en der ook. Maatregelen in arbeidsomstandigheden mogen in CAO-onderhandelingen met de bonden namelijk geen ruilmiddel zijn voor andere arbeidsvoorwaarden. En als individuele bedrijven het in een branche al goed voor elkaar hebben, of als de branche-RI&E of een arboconvenant al veel oplossingen bevatten, dan dreigt er dubbel werk.

Gaat een branche of bedrijf voor een catalogus, dan moet het accent wat werkgevers betreft liggen op de 'grote' prioritaire risico's. Een link met de RI&E is handig.

Maatwerk betekent voor werkgevers de kans om oplossingen te kiezen die passen bij de eigen branche- of bedrijfssituatie. Dit verhoogt de herkenning van het nut van arbomaatregelen en vergroot daarmee het draagvlak bij werkgevers en werknemers om op de werkvloer daadwerkelijk met de beschreven oplossingen aan de slag te gaan. En daar gaat het

uiteindelijk om: de oplossingen in een arbocatalogus moeten passend en realistisch zijn en werkgevers en werknemers moeten ze toepassen.

Flexibiliteit

Oplossingen aanreiken op sectorniveau kan nuttig zijn, maar is effectiever als de branche deze branchespecifiek kan maken. Die flexibiliteit moeten branches hebben. Een slager heeft nu eenmaal met heel andere zaken te maken dan een opticien, en een kapper kent andere risico's dan een bakker. Oplossingen die bijvoorbeeld op het niveau van de hele detailhandel worden ontwikkeld, kunnen naar mening van werkgevers dan ook 'slechts' algemene vrijblijvende handreikingen zijn. Sociale partners werken deze vervolgens op brancheniveau uit.

Bedrijfsniveau moet ook kunnen

Daarnaast kan het ook voor bedrijven waardevol zijn om een eigen bedrijfscatalogus te maken. En daarmee doelen we niet op de bakker op de hoek, die moet gewoon de branchecatalogus kunnen gebruiken: we doelen op grote bedrijven. Denk aan Shell, Rabobank, Corus. Bedrijven die omvangrijk zijn en vaak uit meerdere vestigingen bestaan. Bedrijven die zeer uiteenlopende werkzaamheden uitvoeren. Of bedrijven met specifieke bedrijfsactiviteiten die daardoor geen aansluiting vinden bij andere bedrijven. De vrijheid en mogelijkheid om een bedrijfs-catalogus te ontwikkelen moet er ook voor hen zijn.

Werkgevers pleiten dan ook voor flexibiliteit bij de inrichting van een arbocatalogus en herkenbaarheid in de gekozen arborisico's en oplossingen. Maatwerk werkt het beste. Of dat op sector-, branche- of bedrijfsniveau gebeurt, dat hangt geheel af van de wensen van de betrokkenen zelf. Uiteindelijk gaat het erom dat arbobeleid op de werkvloer landt. En dat werkt nou eenmaal het beste als de eindgebruikers van de catalogus – werkgevers én werknemers- het instrument herkennen en omarmen als een instrument van henzelf. ◀

Ingrid Larmoyeur is senior projectleider bij MKB-Nederland, Joyce Schaeffer is senior adviseur arbeid en gezondheid bij AWWN. Bij de totstandkoming van het artikel is Pieter Ruigewaard (DEXIS Arbeid / De Goede Praktijk) betrokken.

Basismodel Arbocatalogus van AWWN en MKB-Nederland

Werkgeversverenigingen AWWN en MKB-Nederland willen het bedrijfsleven concrete ondersteuning bieden in het ontwikkelen van een arbocatalogus. Ze ontwikkelen daarvoor een Basismodel Arbocatalogus. Het model bestaat uit deze instrumenten:

- Met de Intentiewijzer Arbocatalogus kunnen branches beslissen of het voor hen wel/niet wenselijk en haalbaar is om een arbocatalogus te ontwikkelen.
- Het digitale Basismodel Arbocatalogus biedt een webbased raamwerk en een uitgewerkte catalogusstructuur met verschillende keuzemogelijkheden. Hierbinnen kunnen branches en (grote) bedrijven met weinig inspanning hun eigen webbased catalogus bouwen. Branches kunnen er hun eigen inhoud in kwijt in een eigen 'look & feel'.
- Voor vijf onderwerpen wordt brancheneutrale informatie aangeboden in de vorm van vrijblijvende handreikingen, namelijk: risico's gebonden aan kantooromgeving en beeldschermwerk, psychologische arbeidsbelasting (PSA), fysieke arbeidsbelasting/ergonomie, gevaarlijke stoffen en machineveiligheid.
- Een stappenplan beschrijft het proces hoe een branche een arbocatalogus kan ontwikkelen. Er volgen tips en aanbevelingen voor wie wanneer te betrekken, de procesaanpak en de communicatie over implementatie bij bedrijven om zo de zelfwerkzaamheid van branches en bedrijven te stimuleren.
- Voor de implementatiefase ontwikkelen AWWN en MKB-Nederland producten die de ontwikkeling en implementatie van catalogi bij branches en grotere bedrijven ondersteunen.
- Specialisten van De Goede Praktijk, vhp, TNO KvL en D&F ontwikkelen onderdelen van het Basismodel. De tools worden kosteloos aan branches/bedrijven ter beschikking gesteld en zijn in het najaar van 2008 gereed. Ze zijn dan te vinden op een gezamenlijke werkgeverssite: www.dearbocatalogus.nl.

Meer informatie over arbocatalogi is te vinden op:
<http://www.arboplus.nl/arboregels/arbocatalogi/algemeen/>